

6. Roy D., Kudry P., Naya K. Analyzing the communicative efficacy of a soft CLIL focused project-based language learning EFL course on smart homes. *SHS web of conferences*. 2020. Vol. 77. P. 02002. URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20207702002>.

7. Tarnopolsky O. Principled pragmatism, or well-grounded eclecticism: a new paradigm in teaching English as a foreign language at Ukrainian tertiary schools?. *Advanced education*. 2018. Vol. 5, no. 10. P. 5–11. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.133270>.

**Галдецька
Ірина Григорівна,**
професор кафедри мовної
підготовки Національної
академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук,
доцент

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННОЇ СФЕРИ

У контексті трансформацій, що супроводжують глобалізаційні процеси, правоохоронна діяльність дедалі більше вимагає від фахівців здатності діяти у багатомовному та мультикультурному середовищі. Спільні операції Європолу, Інтерполу, участь у миротворчих місіях, транснаціональні розслідування, імплементація міжнародних стандартів – усе це перетворює володіння іноземними мовами, зокрема юридичною термінологією, на один із базових елементів професійної компетентності. З урахуванням цього зростає актуальність розробки та впровадження ефективних моделей навчання юридичної мови для співробітників

правоохоронних органів, що враховують як лінгвістичні, так і правові особливості термінологічної системи.

Юридична термінологія становить структурований набір понять, що формуються в межах конкретної правової системи. Вона є надзвичайно точним інструментом комунікації, адже кожне відхилення від змісту терміна може спричинити юридичні помилки, які мають серйозні наслідки. Саме тому вивчення термінів потребує не тільки запам'ятовування словникових відповідників, але й глибокого занурення у зміст понять, їхню функціональну роль, семантичну специфіку та правовий контекст використання. Наприклад, такі терміни як *indictment*, *common law*, *habeas corpus*, *plea agreement* мають вузькоспеціалізоване значення і прямо пов'язані з відповідними юридичними процедурами, відмінними від української практики.

Особливу складність становить розуміння системних розбіжностей між правовими традиціями. Українське право ґрунтується на континентальній системі, яка характеризується кодифікацією норм і провідною роллю закону.

У той час як англо-американське право базується на прецеденті та практиці судів. Це означає, що аналогічні за звучанням терміни можуть мати відмінний правовий зміст. Навчання юридичної мови у такому випадку має включати елементи **порівняльного правознавства**, що дозволяє усвідомити функціонування терміносистем у контексті різних правових моделей.

Суттєвим є також те, що сучасний юридичний дискурс характеризується високим ступенем формалізованості, стандартизації мовних конструкцій та наявністю специфічних синтаксичних структур. Типовим є вживання пасивного стану, довгих складнопідрядних речень, латинських вставок, термінологічних кліше. Для правоохоронців, які не мають філологічної підготовки, засвоєння такої мови становить серйозну складність, що потребує спеціалізованих освітніх методик.

З огляду на ці виклики, сучасні методологічні підходи передбачають низку стратегій, що підвищують ефективність мовної підготовки. Одним із провідних є **контекстуально-комунікативний підхід**, який ґрунтується на включенні студентів у симульовані або реальні комунікативні ситуації. Це можуть бути аналіз і переклад судових рішень, обговорення реальних кейсів, написання та редагування юридичних документів (протоколів, скарг, клопотань), інтерв'ювання свідків або учасників процесу. Таким чином, відбувається не лише засвоєння термінології, але й розвиток професійного мислення та навичок аналітичної роботи з текстом.

Доцільним є також впровадження **методу кейс-стаді** (case study), що дозволяє моделювати юридичні ситуації, у межах яких студенти застосовують здобуті знання для аналізу проблеми, формулювання правової позиції, аргументації рішень. Поєднання лінгвістичної та юридичної проблематики у межах одного кейсу забезпечує ефективне міждисциплінарне навчання.

У сучасній практиці дедалі ширше застосовуються **інструменти цифрової педагогіки**. Наприклад, віртуальні симулятори судових засідань дозволяють відтворити ситуацію реального процесу: розгляд доказів, допит свідків, винесення вироку. Застосування мультимедійного контенту, автоматизованих глосаріїв, онлайн-платформ на кшталт *Legal English UK*, *TransLegal*, *Lawline* або інтерактивних мобільних додатків дозволяє гнучко структурувати навчальний процес та адаптувати його до рівня підготовки студента.

Необхідно зазначити, що ефективність навчання юридичної термінології значною мірою залежить від мотиваційного чинника. Правоохоронці мають розуміти, що мовна компетентність напряду впливає на якість виконання професійних завдань, рівень правової обізнаності, можливість кар'єрного зростання.

Тому важливим є застосування **андрагогічного підходу**, що враховує потреби дорослих слухачів — практичну спрямованість, гнучкий графік, самостійне опрацювання матеріалів, надання зворотного зв'язку, урахування попереднього досвіду.

Водночас навчання юридичної термінології не може бути ізольованим від розвитку **міжкультурної компетентності**. У багатьох випадках комунікація з іноземними партнерами передбачає розуміння не лише мови, але й культурних кодів, юридичної етики, комунікативної поведінки.

Вивчення міжкультурних аспектів комунікації, знайомство з правовими традиціями інших країн, аналіз типових культурних бар'єрів у спілкуванні — усе це є частиною сучасного мовного навчання.

Завданням на найближче майбутнє є розробка **інтегрованих навчальних програм**, які поєднуюватимуть вивчення юридичної мови з підготовкою до практичної діяльності. Такі програми мають базуватись на компетентнісному підході, мати модульну структуру, включати цифрові ресурси, сертифікацію, адаптацію під рівень підготовки та спеціалізацію слухачів.

Перспективним напрямом є також розробка національних стандартів мовної підготовки для співробітників силових структур з урахуванням міжнародного досвіду, зокрема рекомендацій CEFR, TAIEH, CEPOL.

Таким чином, навчання юридичної термінології в умовах глобалізації постає як складний, багатовекторний процес, що потребує поєднання мовної, правової та цифрової компетентностей. Ефективність такого навчання залежить від здатності освітньої системи оперативно реагувати на виклики часу, впроваджувати інновації, забезпечувати тісний зв'язок між теорією і практикою.

Успішна підготовка правоохоронців до діяльності у міжнародному правовому просторі можлива лише за умови системної модернізації методичних підходів, підвищення

кваліфікації викладачів, використання актуального освітнього контенту та створення мотивуючого середовища для навчання.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко В.М. Мовна підготовка правоохоронців як складова професійної компетентності. *Правова освіта та правознавство*. 2020. №1. С. 120-128.

2. Bowles M. Legal Terminology and Legal English. A Comparative Approach. *Journal of Legal Linguistics*. 2017. Vol. 14. № 3. P. 198-213.

3. Harris I. Exploring the role of Legal Language in International Law Enforcement Training. *International Journal of Police Science and Management*. 2021. Vol. 23, № 1. P. 44-55

Іванна ГРАДЮК,

здобувачка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Шутенко Світлана Василівна,
завідувач кафедри мовної підготовки Національної академії внутрішніх справ,
підполковник поліції

СПІВІДНОШЕННЯ СВОБОДИ СЛОВА, НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У ХХІ столітті мережа Інтернет стала головним простором для спілкування, обміну думками, інформація стала частиною не тільки національного спротиву, а мова –